

JAARVERSLAG

OPBRENGSTEN

VSO DE BUITENHOF

2023-2024

Oktober 2024
E. de Groot
Psycholoog/kwaliteitsmedewerker

Jaarverslag Opbrengsten VSO De Buitenhof 2023-2024

1. Inleiding

Dit verslag bevat een samenvatting van de verschillende opbrengsten die zijn behaald op VSO De Buitenhof in schooljaar 2023-2024. Hoofdstuk 2 beschrijft de cognitieve opbrengsten. Hoofdstuk 3 beschrijft de sociale opbrengsten en hoofdstuk 4 bevat de prestatieanalyse over de uitgestroomde leerlingen in 2023-2024, aan de hand van het rekenmodel van de inspectie van het onderwijs.

2. Leerlingpopulatie

De leerlingpopulatie van vso De Buitenhof is divers en dynamisch. Dat wil zeggen, problematieken en achtergronden van leerlingen lopen sterk uiteen en de samenstelling van de populatie wisselt sterk. De afgelopen jaren merken we onder andere een intensivering van psychiatrische en gedragsproblematiek en grotere leerachterstanden bij startende leerlingen (brugklas). Het is onze taak om de kenmerken van de populatie zo goed mogelijk in kaart te brengen en het (taal)onderwijs zoveel mogelijk af te stemmen op de ondersteuningsbehoeften. We hebben het landelijk doelgroepenmodel gebruikt om onze populatie in kaart te brengen en aan de hand van de verschillende domeinen en zijn momenteel bezig hier verdieping in aan te brengen. Vervolgens zullen we op basis van hiervan een interventiekaart ontwikkelen, waarop gerichte, concrete en wetenschappelijk en evidence- onderbouwde interventies staan die leerkrachten richting geeft bij het onderwijzen van leerlingen met specifieke kenmerken.

Hieronder volgt een algemeen beeld van de leerlingpopulatie, ervan uitgaande dat er altijd leerlingen zijn die buiten dit profiel vallen, maar geldt voor tenminste 90%:

De meeste leerlingen op vso De Buitenhof hebben cognitieve capaciteiten op laaggemiddeld tot hooggemiddeld niveau. Bij veel leerlingen is er sprake van een disharmonisch intelligentieprofiel. Dat wil zeggen dat er grote discrepanties zijn tussen de verschillende cognitieve vaardigheden en dat sprake is van sterktes of zwaktes op het gebied van verbaal begrip, ruimtelijk inzicht, logisch redeneren en het opslaan en verwerken van informatie. Dat zegt iets over talenten van een leerling en voorkeuren voor een bepaalde denk- of leerstrategie. Daarnaast is er sprake van achterstanden op het gebied van (leren) leren en executieve functies. Leerlingen hebben vaak een onderbroken schoolloopbaan achter de rug en hebben relevante informatie en uitleg gemist, waardoor ze hiaten hebben in de basisvaardigheden. Denk hierbij aan spellingsregels, schrijf- en leesvaardigheid en tekstbegrip. Het is van belang hier in het aanbod rekening mee te houden en het onderwijsaanbod hierop af te stemmen om leerlingen zoveel en efficiënt mogelijk te laten profiteren van het onderwijs.

Bij de meeste leerlingen is er sprake van enige tot grote achterstand in sociaal-emotionele ontwikkeling, hetgeen een grote rol speelt in het functioneren op school. Oorzaken van deze achterstanden kunnen bijvoorbeeld zijn: een ontwikkelingsstoornis (ASS, ADHD), opvoedingsproblemen, problemen in de primaire steungroep of traumatische life events. Ze hebben negatieve ervaringen met school, concentratieproblemen, informatieverwerkingsproblemen, een laag zelfbeeld en -vertrouwen, etc.

De meeste leerlingen behalen op vso De Buitenhof didactisch eindniveaus tussen 1F (praktijkklassen) en 2F (vmbo- leerwegen). Om deze eindniveaus te kunnen behalen is het nodig dat er voldoende wordt tegemoet gekomen aan hun ondersteuningsbehoeften op sociaal-emotioneel en pedagogisch/didactisch gebied. Doordat er bepaalde voorkennis op het gebied van basisvaardigheden ontbreekt is het volgen van een methode niet voldoende, maar is het nodig om opdrachten aan te passen, extra instructie te geven, kennis aan te vullen, stof te herhalen en extra tijd en aandacht aan individuele leerlingen te besteden. Ook sluit de methode vaak niet aan bij de leerstrategieën van leerlingen. Hierdoor moet er in grote mate gedifferentieerd worden en is maatwerk noodzakelijk om aan te sluiten bij de leerstijl van leerlingen. Om tot leren te komen moet er veel aandacht worden besteed aan het opbouwen van een (werk)relatie, vertrouwen en het opdoen van succeservaringen. Leerlingen hebben hulp nodig bij het overzien van de stof, het stellen van vragen, reflecteren en structureren. Al deze bovenstaande kenmerken betekenen iets voor het leerstofaanbod en door middel van een cyclisch kwaliteitszorgsysteem zijn we continu bezig resultaten en leerlingkenmerken te analyseren en op basis hiervan aanpassingen te doen en interventies in te zetten en ontwikkelen.

3. Cognitieve opbrengsten

3.1 Inleiding

De cognitieve jaaropbrengsten worden gemeten aan de hand van het Cito- leerlingvolgsysteem VO (onderbouw leer / vmbo leerwegen), AMN volgsysteem (onderbouw projectklassen), IVIO- certificaten en de behaalde diploma's en certificaten.

De methode-onafhankelijke didactische voortgang van leerlingen wordt jaarlijks gemeten met behulp van het CITO VO volgsysteem. Aan het begin van het VO- traject (september leerjaar 1) wordt Toets 0 afgenomen, vervolgens wordt in april/mei van elk leerjaar een volgtoets afgenomen (Toets 1 t/m Toets 3). De resultaten worden vergeleken met onze eigen gestelde streefdoelen en de landelijke benchmark, zodat we kunnen onderzoeken of we onze normen halen en of leerlingen op de juiste koers zitten richting het beoogde eindniveau. Daarnaast kunnen we zien hoe vso De Buitenhof presteert ten opzichte van het landelijk functioneringsniveau.

Wanneer de resultaten daar aanleiding toe geven worden ook de prestaties vergeleken tussen verschillende toetsvarianten van hetzelfde jaar en dezelfde toetsvariant van verschillende jaren. Op deze manier kunnen didactische resultaten in verschillende leerjaren met elkaar worden vergeleken zonder dat deze afhankelijk zijn van één specifieke groep leerlingen. In leerjaar 1 kan bovendien een vergelijking worden gemaakt tussen de resultaten op Toets 0, wanneer de leerlingen nog geen onderwijs hebben gehad van VSO De Buitenhof, en Toets 1, die later in het schooljaar wordt afgenomen na een aantal maanden onderwijs van VSO De Buitenhof.

De AMN- volgtoetsen worden twee keer per jaar afgenomen in de projectklassen. In deze klassen zitten onderbouw leerlingen waarbij een vmbo- niveau en -aanpak/methode niet passend is. Met behulp van de AMN- toetsen wordt bij startende leerlingen een nulmeting

gedaan om het startniveau te bepalen. Vervolgens wordt bekeken of ze voldoende groei laten zien door later in het schooljaar de volgttoetsen af te nemen.

3.2 Diploma's en certificaten

Zie onderstaande overzichten betreffende de examenresultaten van 2023-2024:

	Variant	# kandid.	% geslaagd	behaalde cert	
Vmbo kbl					
	Volledig diploma	0			
	Diploma met eerder behaalde vakken	3	100%	15	
	Certificaten	0			
Vmbo tl					
	Volledig diploma	7	86%		
	Diploma met eerder behaalde vakken	9	78%	26	
	Certificaten	9		25 (van 31)	
Havo					
	Volledig diploma	0			
	Diploma met eerder behaalde vakken	3	100%	21	
	Certificaten	0			

Tabel 2.1 Slagingspercentages examenkandidaten

	Vak	Gemiddelde cijfer			
Vmbo kbl		CE	M	S	Vakgem.
	Duits	67	55	52	58
	Economie	60	63		62
	Engels	65	69	68	67
	Maatschappijleer		57	69	63
	Nederlands	63	58		61
	Wiskunde	69	55		62
	Totaalgem.	65	60	63	63
Vmbo tl					
	Aardrijkskunde	82	73		78
	Biologie	64	58		61
	Duits	71	52	51	58
	Economie	66	63		65
	Engels	77	83	58	73
	Maatschappijleer		70	74	72
	Nask I	59	59		59
	Nask II*	40	43		42
	Nederlands	59	70		65
	Wiskunde	67	65		66
	Totaalgem.	65	64	61	63

Havo					
	Aardrijkskunde	65	58		62
	Biologie	65	46		56
	Duitse taal en literatuur		74	57	66
	Economie	57	59		58
	Engelse taal en literatuur	84	71	88	81
	Geschiedenis	60	61		61
	Nederlandse taal en literatuur	72	67	56	65
	Wiskunde A	61	59		60
	Totaalgem.	66	62	67	65

Tabel 2.2 Behaalde resultaten van diplomakandidaten, * 1 leerling

	Certificaat	Gemiddelde cijfer			
Vmbo tl		CE	M	S	vakgemidd.
	Biologie	56	56		56
	Economie	58	54		56
	Engels	76	73	62	75
	Geschiedenis	66	65		66
	Maatschappijkunde*	58	43		51
	Maatschappijleer		71	67	69
	Nederlands	56	68		62
	Nask I*	80	83		82
	Nask II*	90	90		90
	Wiskunde*	90			90
	Totaalgem.	65	60	63	63

Tabel 2.3 Resultaten van leerlingen die alleen certificaten hebben behaald (zonder diploma)

* 1 leerling

Uit Tabel 2.1 is af te lezen dat het slagingspercentage bij zowel vmbo kb als havo 100% was. Bij beide leerwegen betrof het drie kandidaten die al eerder een aantal vakken hadden behaald. Bij vmbo tl heeft 82% van de leerlingen zijn of haar staatsdiploma behaald; het slagingspercentage bij leerlingen die opgingen voor een volledig diploma was het hoogst (86%). Van alle leerwegen samen heeft 92% van de leerlingen het eindniveau Nederlands behaald en 87% het eindniveau rekenen-wiskunde.

Uit de resultaten van de leerlingen die een diploma hebben behaald (d.m.v. volledig diploma of aanvullende deelcertificaten) valt op dat bij alle talen het minst gepresteerd wordt op onderdeel schrijfvaardigheid. Bij het vak Nederlands (vmbo- niveaus) is schrijfvaardigheid een onderdeel van het centraal examen, in tegenstelling tot Duits en Engels, waarbij het een apart onderdeel is. Bij Nederlands op tl- niveau is dan ook het centraal examen (betreft lees- en schrijfvaardigheid) gemiddeld minder goed gemaakt dan het mondeling.

Bij vmbo-kb wordt juist slechter gepresteerd op het mondeling examen Nederlands, voornamelijk te wijten aan lagere scores op onderdelen 'kennis van gelezen werken' en 'basisvaardigheden en mondelinge taalvaardigheid'.

Bij havo valt ook weer op dat bij Nederlandse taal en literatuur de schrijfvaardigheid achterblijft op de lees- en overige taalvaardigheden. Bij Engels scoort onderdeel schrijfvaardigheid juist hoger dan de andere onderdelen.

Bij de zaakvakken worden over het algemeen de laagste scores behaald bij biologie en economie.

3.3 Resultaten IVIO

De IVIO- examens worden jaarlijks afgenomen om het didactisch niveau van de bovenbouw leerlingen in uitstroomprofiel dagbesteding, arbeid en Entree te volgen. Zie onderstaande tabel voor de IVIO- resultaten van 2023-2024:

	Variant	Slagingspercentage	Gemiddelde cijfer
Nederlandse taal	KSE 1	86%	7,6
	KSE 2	92%	8,0
	KSE 3	40%	4,6
Rekenen wiskunde	KSE 1	80%	6,8
	KSE 2	70%	6,5
	KSE 3	67%	5,0
Engels	KSE 1	80%	7,9
	KSE 2	100%	8,5
	KSE 3	100%	6,5

De slagingspercentages zijn over het algemeen voldoende, alleen bij de KSE3 (2F) examens Nederlands en rekenen-wiskunde liggen deze wat lager. Het betreft hier echter leerlingen die het didactisch eindniveau van hun betreffende leerprofiel al hadden behaald.

3.4 Resultaten AMN

Afgelopen schooljaar zijn we gestart met het gebruiken van AMN als didactische start- en volgoets in de projectklassen. De AMN is afgenomen bij 20 leerlingen van de projectklassen. Het merendeel van deze leerlingen zit in leerjaar 1 en 89% scoort beneden 1F- niveau. Ongeveer de helft van deze leerlingen was op beide afnamemomenten aanwezig of hebben op beide afnamemomenten (januari en april) de toets gemaakt. De norm is dat leerlingen minimaal 10% groei doormaken per schooljaar, daarnaast zijn er streefdoelen per schooljaar opgesteld. De helft van de leerlingen hebben deze groei behaald. Echter, vanwege de implementatie is de tijd tussen de twee afnamemomenten erg kort (3 maanden) en kunnen we daar nog onvoldoende conclusies uit trekken. Komend schooljaar (24-25) is de AMN- meting gepland in november en zullen de resultaten tegen die van 23-24 worden afgezet.

3.5 Resultaten Cito VO LVS

Onderstaande tabel (1.1) geeft een overzicht van de resultaten op functionerings- en referentieniveau. In deze paragraaf zullen de volgende afkortingen regelmatig worden gebruikt:

NE LV: Nederlandse leesvaardigheid
 NE WS: Nederlandse woordenschat
 EN LV: Engelse leesvaardigheid
 EN WS: Engelse woordenschat
 RW: rekenen-wiskunde

In de analyse wordt de nadruk gelegd op de resultaten van Nederlandse leesvaardigheid en rekenen-wiskunde. Daarnaast wordt aangegeven of de volgende ambities zijn behaald:

1. De behaalde functioneringsniveaus zijn voldoende vergeleken met het landelijke niveau. Dat wil zeggen: er wordt niet meer dan landelijk onder de toetsniveaus gescoord.
2. De behaalde referentieniveaus zijn voldoende vergeleken met het landelijke niveau.
3. De eigen gestelde streefdoelen t.a.v. referentieniveau zijn behaald (zie tabel 1.2)

Uit het linkerdeel van de tabel is af te lezen dat bij de meeste toetsvarianten en vakonderdelen minimaal de landelijke functioneringsniveaus worden behaald. Alleen bij vmbo-kader toets 0, 1 en 3 wordt op meerdere vakonderdelen onder het landelijk functioneringsniveau gepresteerd. Kanttekening hierbij is dat het aantal leerlingen waarbij dit toetsniveau wordt afgenomen erg laag is, namelijk tussen 2 en 6 leerlingen. Daarnaast is een groot deel van deze leerlingen vanwege crisis of (acute) psychiatrische problematiek opgenomen in zorginstelling Mondriaan- MiXX. Deze leerlingen verblijven kortdurend en hun behandelvraag staat meestal voorop. Dat kan (tijdelijk) van invloed zijn op hun schools functioneren. Bij deze leerlingen wordt steeds geëvalueerd of het ontwikkelingsperspectief van de school van herkomst haalbaar blijft. Vanwege de lage aantallen worden de resultaten hieronder niet verder besproken, echter blijft dit wel een aandachtspunt.

De eigen streefdoelen ten aanzien van de referentieniveaus worden vaker niet of slechts gedeeltelijk behaald. Afgelopen schooljaar zijn de resultaten voor het eerst vergeleken met deze streefdoelen en toen was dit ook al het geval. De streefdoelen zijn opgesteld naar eigen inzicht, logischerwijs opbouwend naar het 2F- niveau dat aan het einde van vmbo leerjaar 4 moet worden beheerst. Hierbij zijn we ervan uitgegaan dat minimaal 85% van de leerlingen aan het einde van leerjaar 1 vmbo- basis het 1F- niveau heeft behaald. Kijkend naar de huidige resultaten wordt duidelijk dat dit niet haalbaar is, aangezien slechts 7% van de bb- leerlingen bij hun start op vso De Buitenhof aan het begin van leerjaar 1 het 1F- niveau beheerst voor bijv. Nederlandse leesvaardigheid. Dit schooljaar was het NE LV niveau van de startende bb- leerlingen beduidend lager dan afgelopen schooljaar (7% 1F t.o.v. 41%). Dit lijkt een landelijke trend te zijn, aangezien wel nog boven het landelijk gemiddelde werd gepresteerd. Bij de startende vmbo-gt leerlingen is het gemiddelde niveau juist hoger dan afgelopen schooljaar (84% $\geq$ 1F t.o.v. 74%) en is het percentage leerlingen dat zelfs 2F al beheerst ook 20% groter. De groei in NE lv is bij toets 1 aan het einde van leerjaar 1 boven het landelijke niveau en ook boven het niveau van afgelopen jaar, echter voldoet niet aan onze eigen gestelde streefdoelen.

Bij rekenen-wiskunde was de verdeling van referentieniveaus van de startende bb- leerlingen vergelijkbaar met vorig schooljaar en werd de landelijke norm behaald. Bij de gt- leerlingen was dit niet het geval; het percentage leerlingen dat $<$ 1F scoorde was hoger en het percentage dat 2F scoorde was lager dan vorig schooljaar en de landelijke referentieniveaus. Bij toets 1 is de achterstand grotendeels ingehaald en worden zelfs beide streefdoelen (landelijk niveau en eigen norm) behaald.

Bij 2 bb NE LV wordt er beduidend meer onder 1F- niveau gescoord dan vorig jaar (54% t.o.v. 16%). Hoewel de groep leerlingen slechts deels gelijk is aan de groep die afgelopen jaar toets 1 bb heeft gemaakt, lijkt er gemiddeld genomen weinig groei te zijn geweest in leerjaar 2 bb. Desondanks wordt voldaan aan de landelijke referentieniveau norm, echter niet aan de eigen gestelde norm, waarbij 95% minimaal 1F zou moeten hebben behaald. Bij rekenen-wiskunde 2 bb worden beide normen niet behaald en is er gemiddeld genomen sprake van een lichte achteruitgang ten opzichte van toets 1 bb afgelopen schooljaar. De meeste leerlingen die afgelopen schooljaar niet toets 1 bb hebben gemaakt (n=7) scoren bij toets 2 bb beneden 1F bij zowel NE lv als RW.

Bij Toets 2 gt NE leesvaardigheid wordt er boven de landelijke referentieniveaus gepresteerd. Er wordt echter niet voldaan aan de eigen norm, waarbij 95% 1F en 40% 2F zou moeten hebben behaald. Nog teveel leerlingen beheersen 1F niet (33%) en te weinig leerlingen beheersen 2F (6%). Bij rekenen-wiskunde is er vooral groei geweest in het

percentage leerlingen dat van 1F naar 2F niveau is gegaan. Bij deze toetsvariant worden dan ook zowel de landelijke norm als de eigen streefdoelen behaald.

Toets 3 bb is slechts bij 4 leerlingen afgenomen. Hierbij worden bij NE LV en RW de landelijke normen behaald en de eigen norm slechts gedeeltelijk bij NE LV.

Toets 3 kb is slechts bij 3 leerlingen afgenomen, die zowel de landelijke als de eigen norm behalen.

Bij Toets 3 gt NE LV wordt zoals bij de andere leerjaren wel aan de landelijke functioneringsnormen, maar net niet aan de landelijke referentieniveaus voldaan en ook niet aan de eigen norm. Dit is te wijten aan het feit dat er teveel leerlingen nog onder 1F scoren (16%). Dit is zorgelijk, zeker aangezien ze bij hun eindexamen over een jaar het 2F- niveau moeten hebben behaald. Bij rekenen-wiskunde wordt wel aan alle normen voldaan.

3.6 Conclusie

Samenvattend kunnen de volgende conclusies worden getrokken over de didactische opbrengsten van vso De Buitenhof, gemeten aan de hand van het Cito VO LVS:

1. De resultaten per vakonderdeel, uitgedrukt in functioneringsniveaus, voldoen in de meeste (87%) van de gevallen ten minste aan de functioneringsniveaus van de landelijke benchmark. Dat wil zeggen: er wordt niet meer dan landelijk onder het toetsniveau gescoord, wat betekent dat gemiddeld genomen de gekozen toetsvarianten en leerwegen passen bij de functioneringsniveaus van de leerlingen, vergeleken met de landelijke gemiddeldes. Uitsluitend bij een aantal toetsen op vmbo-kader niveau wordt niet bij alle vakonderdelen aan de landelijke functioneringsniveaus voldaan, met name bij Toets 0 en 1 vmbo- kader. Zoals al vermeld gaat het hier om zeer kleine leerlingaantallen en een specifieke doelgroep en onderwijssituatie waarin behandeling voorliggend is.

2. De behaalde referentieniveaus zijn in 75% van de gevallen gelijk aan of hoger dan de landelijke niveaus. De gevallen waarbij dit niet aan de orde is betreft wederom Toets 0 en 1 vmbo- kader (zie bovenstaande uitleg). Daarnaast geldt dit voor Toets 3 vmbo- gt, waar een te groot percentage leerlingen bij Nederlandse leesvaardigheid nog niet het 1F- niveau beheerst. Dit is opvallend en zal verder (op casusniveau) worden onderzocht.

3. De eigen gestelde streefdoelen m.b.t. de referentieniveaus worden in slechts 36% van de gevallen behaald. Afgelopen schooljaar bleek vso De Buitenhof ook slechts in de helft van de gevallen aan de eigen streefdoelen te voldoen. Echter is het Nederlandse leesvaardigheids- en rekenen/wiskunde niveau van de middelbare scholieren in Nederland gedaald en starten leerlingen al met een achterstand in leerjaar 1. Zo beheerste in september 2023 bijvoorbeeld 93% van de op vso De Buitenhof startende leerlingen (vmbo- basis leerjaar 1) het 1F- niveau niet. Het gaat daarbij om zowel leerlingen die van onze eigen so afkomen als leerlingen die van andere basisscholen komen. Bij Toets 1 aan het einde van leerjaar 1 was met name bij vmbo-bb wel een flinke groei te zien en was e achterstand ingehaald. Ook bleek uit nader onderzoek dat meerdere leerlingen die van onze so afkwamen bij de eindtoets wel referentieniveau 1F beheersten en bij Toets 0, na de zomervakantie, niet. De individuele casussen en de opgaven worden nader onderzocht om de oorzaak hiervan te achterhalen. Ondanks dat het percentage behaalde eigen streefdoelen laag is, zijn de resultaten wel conform het landelijke niveau. Daarom wordt overwogen de streefdoelen bij te stellen.

Constante factoren

Naast bovenstaande kunnen we een aantal gegevens concluderen die al meerdere jaren aan de orde zijn:

- Leerlingen op VSO De Buitenhof scoren ver boven het landelijk niveau op beide Engels onderdelen
- Bij 35-50% van de leerlingen geen gedegen schooladvies o.b.v. Cito mogelijk vanwege disharmonisch scoreprofiel. Dat wil zeggen; significant uiteenlopende functioneringsniveaus op de verschillende vakonderdelen
- Leerlingen komen vaak binnen met achterstanden, maar het vakgebied varieert per schooljaar
- Vso De Buitenhof slaagt er over het algemeen in om in leerjaar 1 de achterstanden te verkleinen

3.7 Interventies

Wat	Interventie/afspraken	wie
Eigen streefdoelen worden vaak niet behaald	Omlaag bijstellen van streefdoelen, zodat deze meer realistisch worden	Teamleiders en kwaliteits-medewerker
Algemeen niveau bij vmbo-kader toetsen is te laag	- Onderzoeken haalbaarheid OPP's - Onderzoeken en optimaliseren onderwijsaanbod	CvB/teamleider zorg/teamleider MiXX/kwaliteitszorg-medewerker
In vmbo- bb leerjaar 2 nauwelijks groei te zien t.o.v. leerjaar 1 in 22-23 bij RW	- Onderzoeken rekenen-wiskunde aanbod in vmbo-bb leerjaar 2	Team en teamleider Rekencoördinator
In vmbo- gt leerjaar 3 beheersen teveel leerlingen 1F niet bij NE LV	- Onderzoeken aanbod in leerjaar 3 en individuele casussen. Indien nodig extra ondersteuning	Team en teamleider Taalcoördinator
Engels wordt ver boven het toetsniveau en de landelijke gemiddeldes gescoord	Kijken naar urenverdeling vakken	Team en teamleider
Verbeteren basisvaardigheden (Nederlands en rekenen/wiskunde)	Masterplan basisvaardigheden opstellen en beleid aanscherpen	Coördinatoren basisvaardigheden/MT/kwaliteits-medewerker

2023-2024	Functioneringsniveau norm behaald?					Referentieniveaus percentage leerlingen behaald															
Toetsvariant	NE LV	NE WS	RW	EN LV	EN WS	Nederlands leesvaardigheid						Rekenen-wiskunde						Engels LV			
						<1F	1F	2F	3F	land. norm?	eigen norm?	<1F	1F	2F	3F	land. norm?	eigen norm?	<A2	A2	B1	B2
T0 vmbo-bb	ja	ja	ja	ja	ja	93	7	0	0	ja		86	14	0	0	ja		42	36	21	0
T0 vmbo-kb *3 MiKX	nee	nee	nee	nee	nee	100	0	0	0	nee		100	0	0	0	nee		100	0	0	0
T0 vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	26	21	53	0	ja		33	61	6	0	nee		18	29	41	12
T1 vmbo-bb	ja	ja	ja	ja	ja	40	27	27	7	ja	nee	53	47	0	0	ja	nee	40	40	20	0
T1 vmbo-kb *2 MiKX	ja	nee	nee	ja	ja	50	0	50	0	nee	nee	100	0	0	0	nee	nee	50	0	50	0
T1 vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	16	5	74	5	ja	ja	11	58	32	0	ja	ja	16	16	53	16
T2 vmbo-bb	ja	ja	ja	ja	ja	54	33	13	0	ja	nee	79	17	4	0	nee	nee	62	13	25	0
T2 vmbo-kb *6, 2 MiKX	ja	ja	ja	ja	ja	17	0	83	0	ja	ja/nee	33	33	33	0	ja	nee	17	17	50	17
T2 vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	33	61	6	0	ja	nee	0	44	56	0	ja	ja	6	6	67	22
T3 vmbo-bb *4	ja	ja	ja	ja	ja	0	75	25	0	ja	ja/nee	50	25	25	0	ja	nee	0	75	25	0
T3 vmbo-kb *3	ja	nee	ja	ja	ja	0	33	67	0	ja	ja	0	33	67	0	ja	ja	0	0	100	0
T3 vmbo-gt	ja	ja	ja	ja	ja	16	26	47	11	net niet	nee	0	11	72	17	ja	ja	0	11	72	17

Tabel 2.1 Resultaten functioneringsniveaus en referentieniveaus 2023-2024

Didactische streefdoelen Nederlands en rekenen-wiskunde						
		leerjaar 1	leerjaar 2	leerjaar 3	leerjaar 4	eindniveau
vmbo- basis	cito	85% >= 1F	95% >= 1F	100% 1F	100% 2F	100 % 2F
		15% <1F	5% <1F	50% 2F		
vmbo- kgt	cito	85% >= 1F	95% 1F	100% 1F	100% >= 2F	100% >= 2F
		15% <1F	40% >= 2F	60% >= 2F		

Tabel 2.2 Didactische streefdoelen Nederlands en rekenen-wiskunde

4. Sociaal-emotionele opbrengsten

4.1 ZIEN! VO

ZIEN! VO is een expertsysteem dat het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen in het V(S)O in kaart brengt door middel van vragenlijsten, die over de leerling worden ingevuld door de leerkrachten en de leerling zelf. Op vso De Buitenhof wordt minimaal één keer per schooljaar de Zien! vragenlijst afgenomen om zo een beeld te krijgen van het door de leerlingen ervaren leer- en leefklimaat en door de leerkrachten geobserveerde sociale competenties van de leerlingen.

ZIEN! VO hanteert drie graadmeters, die informatie geven over het welbevinden, autonomiebeleving en de betrokkenheid van de leerling. De overige dimensies gaan in op de ontwikkelbehoeften van een leerling op sociaal-emotioneel gebied, leren en veiligheid. De drie graadmeters geven aan in hoeverre de leerling in staat is om te profiteren van het onderwijsaanbod. De gemiddelde resultaten op schoolniveau van de schalen welbevinden, veiligheidsbeleving en aantasting veiligheid worden jaarlijks automatisch doorgegeven aan de Inspectie van het Onderwijs, t.b.v. de Monitor Sociale Veiligheid.

Tabel 3.1 laat per klas de gemiddelde groepsscores zien op de leerkracht- en leerlingvragenlijst. De groepsgemiddeldes zijn gecategoriseerd op basis van de legenda van ZIEN! en tevens afgezet tegen de opgestelde groepsnorm. Door ZIEN! zijn normen gekoppeld aan de verschillende leerprofielen van het landelijk doelgroepenmodel vso m.b.t. de ondersteuningsbehoefte op het gebied van sociale ontwikkeling en leren en ontwikkelen. Deze normen zijn als groepsnormen overgenomen en zijn gebaseerd op het niveau, uitstroomprofiel en leerjaar van de leerlingen in de betreffende klas. Daarnaast worden de groepsgemiddeldes nog afgezet tegen de normen die afgelopen schooljaar zijn opgesteld voor de domeinen die we als school extra belangrijk vinden. Vanuit ZIEN! wordt geadviseerd om voor de normen met betrekking tot de graadmeters en sociale veiligheid de leerling ervaringen bepalend te laten zijn en voor de normen van de sociale gedrags- en leercompetenties de observaties van de leerkrachten.

	Gemiddelden per groep - kleuren op basis van groepsscores Tussen 1-4															Gemiddelden per groep - kleuren op basis van groepsnorm Tussen 1-4																					
	01 Betrokkenheid	02 Autonomiebeleving	03 Welbevinden	04 Welbevinden, Zelfvertrouwen	05 Welbevinden, Relatie docent	06 Welbevinden, Relatie leerlingen	RUIMTENEMEND GEDRAG	06 Sociaal initiatief	07 Sociale autonomie	RUIMTEGEVEND GEDRAG	08 Impulsbeheersing	09 Sociale flexibiliteit	10 Inlevingsvermogen	11 Aanpakgedrag	12 Digitale vaardigheden	13 Creativiteit	14 Aantasting veiligheid	15 Veiligheidsbeleving	01 Betrokkenheid	02 Autonomiebeleving	03 Welbevinden	04 Welbevinden, Zelfvertrouwen	05 Welbevinden, Relatie docent	06 Welbevinden, Relatie leerlingen	RUIMTENEMEND GEDRAG	06 Sociaal initiatief	07 Sociale autonomie	RUIMTEGEVEND GEDRAG	08 Impulsbeheersing	09 Sociale flexibiliteit	10 Inlevingsvermogen	11 Aanpakgedrag	12 Digitale vaardigheden	13 Creativiteit	14 Aantasting veiligheid	15 Veiligheidsbeleving	
Groeps norm	3,0	3,4	3,1	2,9	3,2	3,3	3,5	3,4	3,5	2,8	2,7	2,8	2,9	2,9	3,1	2,8	3,8	3,4	3,0	3,4	3,1	2,9	3,2	3,3	3,5	3,4	3,5	2,8	2,7	2,8	2,9	2,9	3,1	2,8	3,8	3,4	
2,6	2,7	3,5	3,5	3,3	3,5	3,5	3,8	3,5	3,9	2,8	2,4	2,7	3,3	3,0	3,4	3,2	4,0	3,9	2,7	3,5	3,5	3,3	3,5	3,5	3,8	3,5	3,9	2,8	2,4	2,7	3,3	3,0	3,4	3,2	4,0	3,9	
2,6	3,0	3,6	2,9	2,8	2,9	3,0	3,4	3,3	3,4	3,2	3,2	3,1	2,6	2,9	2,4	3,9	3,1	3,0	3,6	2,9	2,8	2,9	3,0	3,4	3,3	3,4	3,2	3,2	3,1	2,6	2,9	2,4	3,9	3,1			
2,6	2,0	2,7	2,4	2,1	2,3	2,7	3,4	3,3	3,3	3,5	2,3	2,1	2,2	2,5	2,2	2,5	1,7	3,5	2,7	2,0	2,7	2,4	2,1	2,3	2,7	3,4	3,3	3,5	2,3	2,1	2,2	2,5	2,2	2,5	1,7	3,5	2,7
2,6	2,6	3,0	3,1	3,0	2,7	3,4	3,3	3,2	3,3	2,8	3,2	2,8	2,6	2,9	2,9	2,9	3,9	3,8	2,6	3,0	3,1	3,0	2,7	3,4	3,3	3,2	3,3	2,8	3,2	2,8	2,6	2,9	2,9	2,9	3,9	3,8	
2,1	3,4	3,6	3,5	3,4	3,6	3,6	3,1	3,2	3,1	2,5	2,3	2,6	2,6	3,4	3,5	3,4	3,7	2,6	3,4	3,6	3,5	3,4	3,6	3,6	3,1	3,2	3,1	2,5	2,3	2,6	2,6	3,4	3,5	3,4	3,7	2,6	
2,1	3,3	3,9	3,4	3,1	3,4	3,6	3,4	3,5	3,4	2,7	2,4	2,8	2,9	2,9	2,9	2,4	4,0	3,7	3,3	3,9	3,4	3,1	3,4	3,6	3,4	3,5	3,4	2,7	2,4	2,8	2,9	2,9	2,4	4,0	3,7		
2,1	3,5	4,0	3,1	2,8	3,7	3,0	4,0	4,0	4,0	3,7	3,7	3,6	3,8	3,1	3,5	3,3	4,0	3,8	3,5	4,0	3,1	2,8	3,7	3,0	4,0	4,0	4,0	3,7	3,7	3,6	3,8	3,1	3,5	3,3	4,0	3,8	
2,1	3,1	3,0	3,2	3,1	3,2	3,3	3,4	3,3	3,5	2,4	2,2	2,6	2,5	3,2	3,5	3,4	4,0	3,4	3,1	3,0	3,2	3,1	3,2	3,3	3,4	3,3	3,5	2,4	2,2	2,6	2,5	3,2	3,5	3,4	4,0	3,4	
3	3,1	3,7	3,1	2,8	3,2	3,2	3,7	3,7	3,8	2,8	2,6	2,7	3,0	2,6	2,6	2,4	3,6	3,8	3,1	3,7	3,1	2,8	3,2	3,2	3,7	3,7	3,8	2,8	2,6	2,7	3,0	2,6	2,6	2,4	3,6	3,8	

Tabel 3.1 Gemiddelde groepsscores

4.2 Graadmeters en sociale veiligheid (*leerlingvragenlijst*)

De graadmeters, *betrokkenheid*, *autonomiebeleving* en *welbevinden*, vormen samen met *veiligheidsbeleving* de noodzakelijke basis om te kunnen leren. Leerlingen ervaren volgens de groepsgemiddeldes schoolbreed gezien de meeste problemen met *welbevinden-zelfvertrouwen*. Vrijwel de gehele onderbouw (leerlijnen vmbo) en bovenbouw leer scoren onder de groepsnorm met betrekking tot deze graadmeter. Hierbij moet wel de opmerking worden geplaatst dat de groepsnorm voor leerjaren 1 en 2 aan de hoge kant is, aangezien deze is ingesteld voor einde curriculum vmbo. Het afgelopen schooljaar (22-23) werden er minder problemen met zelfvertrouwen gerapporteerd in de onderbouw. *Autonomiebeleving* scoort in de meeste klassen ruim boven de groepsnorm en is daarmee iets gestegen ten opzichte van afgelopen schooljaar. Ook *betrokkenheid* scoort overal boven de groepsnorm, op twee klassen die over de hele linie wat lager scoren.

In de vmbo-tl bovenbouwklassen en de havo- klassen wordt dit in meerdere mate ervaren; zo'n 70% van de betreffende leerlingen scoort bij dit domein onder de groepsnorm. Ook onze eigen gestelde norm (3,1) voor *Welbevinden* wordt in deze klassen niet behaald. In de project- en praktijkklassen is dit in mindere mate aan de orde. Opvallend is dat in de bovenbouw van vso Leer ook relatief meer problemen zijn in de relaties tussen de leerlingen onderling. Ook hierbij wordt onze eigen gestelde norm van 3,2 evenals de groepsnorm niet behaald. Wat betreft de overige graadmeters wordt er in de meeste klassen gemiddeld boven de groepsnorm gescoord. Het meest tevreden zijn de leerlingen over hun relatie met de docent (schoolgemiddelde 3,4). Ook *betrokkenheid* en *autonomiebeleving* scoort overal (op 1 na) boven de groepsnorm. Wel licht onder onze eigen domeinnormen; dit zegt vooral iets over de vergelijking van de groepsgemiddeldes met afgelopen schooljaar, echter het verschil is slechts klein en daardoor weinig indicatief. Vooral op de praktijkafdeling en in de projectklassen worden de graadmeters relatief hoog en boven de groepsnorm geëvalueerd. De leerkrachtvragenlijst geeft overigens over het algemeen een vergelijkbaar beeld, alleen worden de problemen met zelfvertrouwen op afdeling VSO Leer bovenbouw in mindere mate gezien, vooral in L17 en L18. In L06 en L13 worden door de docent juist meer problemen met de graadmeters gerapporteerd dan de leerlingen zelf ervaren. Dit geldt voor beide klassen overigens over de gehele lijn van domeinen.

Wat betreft de sociale veiligheidsbeleving geldt dat de groepsgemiddelden in alle klassen boven de groepsnorm liggen. Het schoolgemiddelde ligt bij *aantasting veiligheid* op onze eigen gestelde norm (3,5), echter wordt de gestelde minimale ondergrens van 3,0 niet in alle klassen behaald. Bij *veiligheidsbeleving* worden eveneens de groepsnormen behaald, echter ook hier zijn de percentages leerlingen die onder de 3 scoren in een aantal klassen te hoog. In de klassen waarbij dit aan de orde is dienen de individuele leerlingsscores nader te worden bekeken. Kortom, de gemiddelde groepsscores voldoen aan wat er op basis van het leerprofiel van deze leerlingen verwacht mag worden, echter is het noodzakelijk individuele uitschieters onder de loep te nemen. Bij de leerkrachtvragenlijst voldoen alle scores aan de groepsnorm en de gestelde domeinnormen en in veel klassen ook aan de ondergrens van 3,0. Met name *aantasting veiligheid* scoort in veel klassen goed (4,0).

4.3 Sociale competenties en leercompetenties (*leerkrachtvragenlijst*)

Met betrekking tot de door de leerkrachten geobserveerde sociale competenties valt schoolbreed op dat de ruimtenemende gedragscompetenties beter ontwikkeld zijn dan de ruimtegevendende competenties. In de meeste klassen wordt er gemiddeld boven de groepsnorm gescoord wat betreft *sociaal initiatief* en *sociale autonomie* en ook boven de gestelde domeinnormen.

Wat betreft ruimtegevend gedrag wordt er vooral lager en onder de groepsnorm gescoord wat betreft *impulsbeheersing*. Dit geldt vooral in de onderbouw vmbo- tl klassen en de

praktijkklassen waarin alle leerlingen leerjaar 3 volgen. Mogelijk is de groepsnorm bij deze klassen nog wat aan de hoge kant (bij tl wordt één norm gehanteerd voor leerjaar 1 t/m 4 en bij praktijk wordt vanaf de bovenbouw een hogere norm gehanteerd). Het valt dus te verklaren dat er in deze klassen nog extra moet worden ingestoken op het ontwikkelen van de benodigde gedragscompetenties bij de betreffende leerlijn. In de betreffende klassen wordt ook meer onder de groepsnorm gescoord met betrekking tot *sociale flexibiliteit*. In de overige praktijk bovenbouw klassen, waarin ook leerlingen zitten die leerjaar 4 en 5 volgen, wordt op geen enkele gedragscompetentie onder de groepsnorm gescoord. Mogelijk zijn deze leerlingen gemiddeld genomen wat verder in hun traject richting de uitstroombestemming en hebben zij meer kunnen oefenen met gedrags- en/of werknemersvaardigheden tijdens stages. Dit onderstreept het belang van stages en oefenen in de praktijk nog maar eens. Ook in de projectklassen, waarin een onderbouw vso programma wordt aangeboden in projectvorm, scoren alle gedragscompetenties boven de norm (2,1). Dat kan betekenen dat de didactische benadering in deze klassen goed aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

De leerlingen zelf zien overigens nauwelijks problemen met ruimtegevend gedrag, opvallend is wel de lage score op *impulsbeheersing* in de ATL- klas terwijl de leerkracht dit hier juist in wat mindere mate ziet (en boven norm).

Wat betreft de leercompetenties valt op dat de *digitale vaardigheden* in vrijwel alle klassen goed in orde zijn volgens de leerkrachten, en in alle klassen op twee na ook boven de groepsnorm vallen. Bij *aanpakgedrag* en *creativiteit* zijn de groepsgemiddelden over het algemeen wat lager. Veel tl- klassen scoren hierbij onder de groepsnorm. In een praktijkklas (leerjaar 3) scoren alle de leerlingen onder de 3. De leerlingen zelf ervaren ook problemen met hun aanpakgedrag. Dat zou een goed startpunt voor een klassikaal gesprek hierover kunnen zijn. In een andere derdejaars praktijkklas wordt het aanpakgedrag ook lager beoordeeld, in de klassen met een mix van de leerjaren wordt dit niet ervaren. Het is interessant de oorzaak te achterhalen. Wat betreft *creativiteit* wordt er schoolbreed boven de gestelde domeinnorm gescoord, echter in alle vso Leer bovenbouwklassen wordt er onder de groepsnorm gescoord. Met het naderende eindexamen in zicht en in combinatie met het beperkte aanpakgedrag is het belangrijk extra aandacht te geven aan leren leren (onderzoekende houding, leren van fouten, denktechnieken) en de betrokkenheid te vergroten (12 Bouwstenen).

4.4 Conclusie

Kijkend naar de graadmeters en de veiligheidsbeleving, die van bepalende en voorspellende invloed zijn op de ontwikkeling van de sociale en leercompetenties, zijn *betrokkenheid* en *autonomiebeleving* over het algemeen gezien voldoende. Deze zijn ook wat verbeterd ten opzichte van afgelopen schooljaar. Het *zelfvertrouwen* (graadmeter *welbevinden*) scoort met name in de VSO Leer bovenbouw klassen onder de groepsnormen en heeft extra aandacht nodig. Mogelijk ligt het lagere zelfvertrouwen van deze leerlingen ten grondslag aan de problemen met aanpakgedrag en creativiteit, die ook aan de orde zijn in deze klassen. Ook de negatievere relatie met andere leerlingen kan hier een rol in spelen, in de zin dat leerling elkaar mogelijk meeslepen in negatief gedrag. De groepsgemiddelden bij *veiligheidsbeleving* en *aantasting veiligheid* voldoen allen aan de groepsnormen, echter vinden wij dat het percentage leerlingen dat onder de 3 (eigen gestelde ondergrens) scoort omlaag moet. Individuele casussen moeten onder de loep worden genomen om te onderzoeken hoe we dit kunnen verbeteren.

Met betrekking tot de leer- en sociale competenties zien leerkrachten beduidend meer problemen dan leerlingen zelf. De meeste beperkingen worden gezien in de ruimtegevend gedragscompetenties, met name in impulsbeheersing. Afgelopen schooljaar was dit ook al zo, met name in de praktijkklassen. Leerlingen zelf ervaren overigens nauwelijks problemen met ruimtegevend gedrag. Opvallend is echter dat dit jaar vooral problemen met

impulsbeheersing in de VSO Leer onderbouwklassen en praktijk leerjaar 3 worden ervaren. In deze klassen is er nog voldoende tijd om nog aan de gedragscompetenties te werken voordat de leerling naar een vervolgbestemming gaat. In de hogere leerjaren van de praktijkafdeling scoren alle gedragscompetenties boven de groepsnorm; zoals al eerder beschreven is dit mogelijk te danken aan de stage ervaring die leerlingen hebben opgedaan, waarbij ze de bijbehorende gedragscompetenties in de praktijk hebben kunnen oefenen. Ook in de projectklassen is er minder sprake van probleemgedrag, mogelijk door een juiste afstemming van de didactiek op de populatie door middel van projectmatig onderwijs.

Wat betreft de leercompetenties *aanpakgedrag* en *creativiteit* zijn deze met name in de vmbo- tl klassen onder de maat en in praktijk leerjaar 3. Zoals eerder gesteld is er mogelijk een samenhang met het beperkte zelfvertrouwen. De lagere scores in praktijk leerjaar 3 hebben mogelijk te maken met het feit dat deze leerlingen liever in de praktijk leren (uit ervaring) dan in de klas, echter nog niet altijd klaar zijn om (extern en meerdere dagen) stage te lopen. De beperkte leercompetenties (afgezien van *digitale vaardigheden*) in de tl bovenbouw zijn wel noodzakelijk om aan te pakken, aangezien deze competenties nodig zijn om hun curriculum met succes te kunnen afronden en een passende vervolgopleiding te kunnen volgen. Uit de prestatieanalyses van de afgelopen jaren blijkt ook dat leerlingen regelmatig uitstromen naar een niveau dat beneden hun intellectuele capaciteiten ligt.

4.5 Interventies

De resultaten zijn besproken met de betrokken teamleiders en op basis daarvan zijn de volgende afspraken gemaakt:

	Resultaten en signalen	Reflectie en hypothese	Afspraken en interventies
LEERLING → graadmeters (betrokkenheid, autonomiebeleving en welbevinden) en veiligheid:			
1.	- zelfvertrouwen in hele onder- en bovenbouw van de vmbo-leerlijnen een probleem	- Al jaren een gegeven, voorheen vooral op bovenbouw. Deels kenmerkend voor veranderde populatie en intensivering problematiek. Begeleiding intensiveren en eerder signaleren en aanpakken door analyseren individuele leerlingsscores in leerlingbesprekingen.	- Schoolbreed aanbevelen E-wise cursus aan leerkrachten ter stimulering van zelfvertrouwen leerlingen (TL) - Leerkrachten krijgen scholing in hoe de resultaten van ZIEN! te analyseren - Leerkrachten bekijken resultaten zsm na afname en bespreken deze in leerlingbespreking of met CvB - terugkoppeling resultaten door LK/CvB naar leerlingen - Voorstel vanuit team: ZIEN! 2x per jaar afnemen i.p.v. 1x → opvolgen. Ander afnamemoment kiezen, omdat in november de klas nog onvoldoende relatie heeft opgebouwd. Voorstel februari. - Wordt besproken met TL zorg en in vakgroep GW - Vaststellen als doelgroepkenmerk
2.	- in 22-23 vooral zelfvertrouwen problemen in bovenbouw TL en havo, maar nu ook veel meer in onderbouw	- In bovenbouw TL en havo wordt er didactisch gezien veel gevraagd van leerlingen, wat een effect heeft op het zelfvertrouwen - zie ook punt 1 → intensivering problematiek	- Onderzoeken hoe zelfvertrouwen in onderbouw meer ondersteund kan worden zodat leerlingen beter zijn voorbereid op overstap naar bovenbouw (gebouw, PTA)

		- er zijn al stappen gezet d.m.v. doorlopende leerlijn onder- en bovenbouw	
3.	- P- klassen (en MM3) scoren hoogst qua graadmeters (vooral P01 en P02). Deze klassen scoren ook erg hoog op veiligheidsbeleving en -aantasting	- didactisch gezien wordt er minder gevraagd van deze leerlingen; er staat minder druk op het lesprogramma (geen PTA) - projectmatige aanpak werkt positief voor leef- en leerklimaat en creëert veilige leeromgeving	- Inventariseren: In hoeverre kunnen (delen van) deze aanpak worden doorgetrokken naar de leer afdeling en bovenbouw praktijk?
4.	- Beide kgt 1 klassen scoren hoger dan overige vmbo- klassen	- In onderbouw wordt sinds dit schooljaar gewerkt met bk- methode i.p.v. bb- methode	- Onderzoeken of veranderde methode en andere indeling leerlingen invloed heeft gehad op zelfvertrouwen
	- Specifieke klassen met laagste scores/meeste onder norm: vooral laag op zelfvertrouwen.	- “Bril” leerkracht - kenmerken doelgroepen van specifieke klassen?	- in presentatie ZIEN! resultaten zijn leerkrachten gestimuleerd naar de resultaten van hun klas te kijken en na te denken over wat dit betekent voor hun pedagogische aanpak - TL gaat gesprek aan met betreffende leerkrachten - mogelijkheid tot herhaalde afname bij specifieke leerlingen met opvallende scores
	- Leer bovenbouw ongeveer zelfde scores als onderbouw, maar leerlingen zouden al verder in proces moeten zijn.	Hoe deze leerlingen in lagere leerjaren beter ondersteunen/de overstap naar de HVL en het zwaardere examentraject? Dit schooljaar pas van start met verbetering samenwerking OB en BB leer → volgende ZIEN! afname wel effect hiervan te zien?	- Doorontwikkelen doorlopende leerlijn onder- en bovenbouw

	- veiligheid overal boven de norm; in 1 klas aantasting veiligheid (ervaren pestgedrag, fysiek, etc.) net eronder.	Eigen ambities wat betreft veiligheidsbeleving omdat we dit minder afhankelijk vinden van leeftijd en omdat we dit belangrijk vinden. Drie klassen voldoen net niet aan eigen norm (1 onderbouw, 2 praktijk bovenbouw). Meeste klassen > 3,5.	- Eigen normen: minimaal 3 gemiddeld en minder dan 15% van de klas < 2. Geen 1- scores - In presentatie teams door KMW instructie gegeven m.b.t. antwoorden vragen veiligheid → positief antwoorden hoofdvraag leidt tot niet uitrollen subvragen en vertekend/onvolledig beeld
	- Over algemeen geldt verband tussen relatie leerkracht en veiligheidsbeleving → Dit verband geldt niet voor relatie leerlingen → aantasting veiligheid.	relatie leerkracht lager betekent dat leerlingen zich minder gesteund voelen/dat leerkracht mogelijk te weinig doet om zich veilig te laten voelen.	Team alert maken in opbrengstbespreking
	- Relatie leerkracht laag betekent ook vaak lage betrokkenheid (of andersom).		idem
	- Leerkrachten en leerlingen zijn het over algemeen eens over veiligheid. In enkele klassen wijken LK en LL scores van elkaar af: L03 (leerlingen score aantasting veiligheid lager dan leerkracht), L06 (leerkracht scoort veiligheidsbeleving lager dan leerlingen en dan aantasting veiligheid), L19 (leerkracht scoort beide zeer hoog, terwijl leerlingen veiligheidsbeleving lager scoren. In deze klas is ook relatie leerkracht door zowel LL als LK lager gescoord.	“bril” leerkracht?	
	LEERKRACHT → gedrags- en leercompetenties:		
	- problemen met zelfvertrouwen worden ook door de leerkrachten gezien (m.u.v. L04, L13, L14, daar hogere scores leerkracht dan leerling)	Zie 1.	Zie 1.

	- alle leerjaar 1 klassen scoren onder de groepsnorm betreffende ruimtegevend gedrag, meeste problemen met impulsbeheersing	Veranderde doelgroep; van vooral internaliserende problematiek naar ook externaliserend. Daarnaast intensivering doelgroep (gevolg ontwikkelingen passend onderwijs)	- Vaststellen als doelgroepenkenmerk - Professionaliseringsbehoefte leerkrachten t.a.v. veranderde populatie?
	- wat betreft leercompetenties scoort creativiteit schoolbreed vrij laag, vooral in leerjaar 1 klassen en tl/havo examenklassen → probleem gezien aankomend examen	- link met beperkt zelfvertrouwen onderzoeken - mogelijkheden extra ondersteuning leerlingen en professionalisering leerkrachten (12 Bouwstenen)	- kwaliteitsmedewerker pakt dit op met vakgroep gedragswetenschappers en betreft teamleiders en CvB
	- in 22-23 waren er wat minder problemen bij onderbouw met ruimtegevend gedrag en leercompetenties		
	- L08, L11, L13, L14 en P02 scoren beduidend beter op ruimtegevend gedrag dan overige klassen	wat gaat er in deze klassen goed waar anderen van kunnen leren? → bij allemaal zeer hoge autonomiebeleving! Scoren allemaal over hele linie wel hoog	
	- Specifieke klassen scoren al meerdere jaren lager over gehele linie	“bril” leerkracht?	Besproken met teamleider → opvolgen bijv. in klassenbezoeken

5. Prestatieanalyse 2023-2024

5.1 Inleiding

Elk jaar vraagt de onderwijsinspectie scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs de opbrengstgegevens aan te leveren. De inspectie gebruikt de data bij de monitoring van de onderwijskwaliteit en het detecteren van risico's. In het Onderzoekskader 2017 dat vanaf 1 augustus 2017 van kracht is, presenteert de onderwijsinspectie deze jaarlijkse risicodetectie als de 'jaarlijkse prestatieanalyse'. De prestatie betreft de onderwijskwaliteit en het financieel beheer. De analyse geeft antwoord op de vraag 'laten de prestaties van het bestuur en haar school/scholen risico's zien die nadere analyse vergen?' Bij een vermoeden van risico's, voert de onderwijsinspectie een expertanalyse uit. Besturen worden op de hoogte gesteld van de uitkomst van de prestatieanalyse.

Binnen Alterius wordt de analyse ook gebruikt om per indicator te onderzoeken hoe onze scholen presteren ten opzichte van de landelijke gemiddeldes voor (v)so, waarna we een mening vormen over onze prestatie en indien nodig een ambitie stellen om de betreffende indicator te verbeteren. Omdat de landelijke scores ten tijde van het uitvoeren van deze prestatieanalyse nog niet bekend zijn voor het betreffende schooljaar worden de normen van het voorgaande schooljaar (2022-2023) gebruikt.

Eerdere jaren werden scholen onderscheiden in twee referentiegroepen, waarbij de percentages uitgestroomde leerlingen met een IQ boven of onder de 70 bepalend was. Omdat uit onderzoek van de inspectie is gebleken dat verschillen in uitstroompatronen voornamelijk te verklaren zijn door de leerlingpopulatie van de scholen worden de scholen vanaf 2023 onderscheiden in 6 clusters op basis van de ondersteuningsbehoeften van het merendeel van de leerlingenpopulatie op school. Deze ondersteuningsbehoeften worden jaarlijks aangegeven in de vragenlijst uitstroomgegevens en komen voort uit de mogelijkheden die in het Register Instellingen Onderwijs (RIO) opgegeven kunnen worden als doelgroepenonderwijsvormen. Door deze aanpassing is de indicator 'IQ in relatie tot behaald uitstroomniveau' komen te vervallen. Nieuw is de indicator 'Beoogd in relatie tot behaald uitstroomniveau'. Door de verandering in de vergelijkingsgroep en de verandering van indicator kan niet alle data één-op-één vergeleken worden.

5.2 Uitgangspunten prestatieanalyse 2023-2024

5.2.1 *Bepaling van de schoolgroep*

Afhankelijk van de geselecteerde ondersteuningsbehoefte(n) worden de scholen ingedeeld in één van de zes types:

- Cluster 1: communicatie – visuele beperkingen, visueel meervoudig beperkt
- Cluster 2: communicatie – doofheid, slechthorendheid
- Cluster 2+EMB: communicatie – doofblindheid, doof meervoudig beperkt, slechthorend meervoudig beperkt
- Cluster 3: fysiek en/of medische situatie
- Cluster 4: sociaal emotioneel ontwikkelen
- Cluster 3/4: leren en ontwikkelen, combinaties van fysiek of medische situatie en sociaal emotioneel ontwikkelen. De Buitenhof behoort tot schoolgroep Cluster 4.

5.2.2 De indicatoren

Op basis van de vragenlijst opbrengsten worden er 5 indicatoren gebruikt voor de prestatie-analyse (v)so:

1. Behaald uitstroomniveau op school conform ontwikkelingsperspectief;
2. Beoogd in relatie tot behaald uitstroomniveau op school (m.i.v. 2023);
3. Plaatsbestendiging;
4. Tussentijdse uitstroom;
5. Behaald uitstroomniveau vervolgonderwijs.

Alleen uitstroomgegevens van leerlingen die langer dan 6 weken stonden ingeschreven op een niet-residentiële locatie van de school worden meegenomen in de bevraging en analyse van de inspectie.

5.2.3 Risico

De grenzen per indicator uit de vragenlijst uitstroomgegevens worden bepaald op basis van de beschikbare informatie van alle scholen en is per onderwijssoort (so/vso) en cluster/IQ-groep verschillend. Per indicator is er een rangorde van waarden gemaakt en wordt er getoond bij welke score respectievelijk 25%, 50% of 75% van de scholen kan worden onderscheiden. Bijvoorbeeld: als het 75e percentiel op de score 83% ligt, dan betekent dat 75% van de scholen in dit cluster een score van 83% of lager heeft. De percentiellijnen geven geen ondergrens, signaleringswaarde of minimum weer, maar zijn bedoeld om de positie van de school ten opzichte van andere vergelijkbare scholen weer te geven.

5.3 Resultaten vso De Buitenhof

Hieronder volgen de prestatie-indicatoren met daarbij uitleg en resultaten van vso De Buitenhof van de schoolverlaters in 2023-2024.

5.3.1 Behaald uitstroomniveau conform ontwikkelingsperspectief

Bij uitstroom op school conform het niveau van het ontwikkelingsperspectief gaat het vanaf 2021-2022 om het uitstroomniveau waarop de school de leerling heeft gebracht ten opzichte van het verwachte uitstroomniveau dat is vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief (OPP). Het gaat daarbij om het verwachte niveau dat is opgenomen in het ontwikkelingsperspectief bij de start van het schooljaar van uitstroom. Indien een leerling nog niet op school zat bij de start van het schooljaar, is er gekeken naar het verwachte niveau in het opgestelde OPP bij binnenkomst. Er wordt alleen gekeken naar de einduitstroom.

Bij vso De Buitenhof waren er in 2023-2024 53 einduitstromers. Daarvan heeft 92,5% het uitstroomniveau volgens OPP behaald. Dit percentage ligt in percentiel 75-100 vergeleken met de andere vso's in Nederland.

uitstroom = OPP	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
Cluster 4	66,38	81,1	92,13
Cluster 3/4	75	88,89	100

5.3.2 Beoogd in relatie tot behaald einduitstroomniveau

Deze indicator is een verdieping van de indicator 'Behaald uitstroomniveau op school conform OPP'. Er worden punten toegekend aan het beoogde uitstroomniveau en het behaalde

uitstroomniveau en daarmee wordt het OPP-verschilpunt berekend per leerling. Voor deze indicator geldt dat een zo laag mogelijk verschilpunt gewenst is.

Beoogd niveau	Punten	Behaald niveau	Punten	OPP	Aantal leerlingen	Verschilpunt
mbo 1	8	mbo 1	8	op	12	0
mbo 1	8	beschut werk	7	onder	1	1
mbo 1	8	reguliere arbeid	8,5	boven	1	0,5
mbo 2	9	mbo 2	9	op	6	0
mbo 3	10	mbo 3	10	op	6	0
mbo 4	10	mbo 4	10	op	11	0
mbo 4	10	mbo 2	9	onder	1	1
mbo 4	10	mbo 3	10	op	1	0
hbo	11,5	hbo	11,5	op	2	0
reguliere arbeid	8,5	reguliere arbeid	8,5	op	5	0
soc. werkvoorz.	7	soc. werkvoorz.	7	op	3	0
arbeidstr. centr.	7	arbeidstr. centr.	7	op	1	0
dagbesteding ar.	6	dagbesteding ar.	6	op	3	0
Totaal					53	2,5

Zoals uit bovenstaande tabel kan worden opgemaakt stroomden van cohort 2023-2024 53 leerlingen uit (einduitstroom). Van deze leerlingen:

- zijn er 50 uitgestroomd op het niveau zoals beoogd in het OPP van het jaar van uitstroom
- is er 1 uitgestroomd naar reguliere arbeid, terwijl er werd beoogd deze leerling te laten uitstromen naar mbo niveau 1 (hoger niveau dan beoogd volgens puntensysteem)
- zijn er 2 uitgestroomd op een lager niveau uitgestroomd dan beoogd. Eén leerling behaalde niveau beschutte arbeid in plaats van Entree, de andere leerling zakte voor het vmbo- tl examen en stroomde uit op mbo niveau 2.

Het gemiddelde OPP verschilpunt komt hiermee op 0,05. De grenswaarde van het 25e percentiel ligt op 0,09; dat betekent dat het verschilpunt bij de meeste (>75%) van de andere vso's hoger is dan op de Buitenhof en dat het beoogd en behaald uitstroomniveau op De Buitenhof vaker dan landelijk overeenkomen.

Afgelopen schooljaar (2022-2023) was het verschilpunt voor vso De Buitenhof 0,12; volgens de berekening van de inspectie had 69% van de scholen in hetzelfde cluster een hoger OPP verschilpunt.

beoogd i.r.t. behaald	25 ^e percentiel	50 ^e percentiel	75 ^e percentiel
Cluster 4	0,09	0,25	0,45
Cluster 3/4	0	0,13	0,28

5.3.3 Plaatsbestendinging

Bij de bestendinging gaat het om het cohort 2022-2023. Bij de bestendinging gaat het om de vraag of leerlingen die in het schooljaar 2022-2023 zijn uitgestroomd op 1 oktober 2024 nog steeds op een uitstroombestemming van hetzelfde niveau verblijven. Het percentage leerlingen waarbij dit aan de orde is, is bepalend voor deze indicator. Het gaat hierbij om zowel de tussentijdse uitstroom als de einduitstroom. Op het moment van schrijven zijn de

bestendigungsgegevens nog niet verzameld; deze informatie zal in december 2024 worden toegevoegd aan deze rapportage.

Van cohort 2021-2022 zat 86,3% op 1 oktober 2023 nog steeds op dezelfde bestemming. Vso De Buitenhof had daarmee een hoger bestendigungspercentage dan minimaal 75% van de andere vso's in Nederland.

5.3.4 Tussentijdse uitstroom

Bij de tussentijdse uitstroom gaat het om het percentage uitstroom naar regulier onderwijs ten opzichte van het percentage uitstroom naar speciaal onderwijs.

In 2023-2024 waren er 5 tussentijdse uitstromers. Daarvan gingen er 4 naar regulier voortgezet onderwijs en 1 naar speciaal voortgezet onderwijs, wat neerkomt op een percentage van 80% tussentijdse uitstroom naar regulier onderwijs. Dit percentage ligt in percentiel 75-100 en is zodoende hoger dan de meeste andere vso's in Nederland (grenswaarde 75^e percentiel is 50%).

tussentijdse uitstroom	25%	50%	75%
Cluster 4	0	18,18	35,71
Cluster 3/4	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

5.3.5 Behaald uitstroomniveau vervolgonderwijs (einduitstroom)

Bij deze indicator gaat het om de verhouding tussen het percentage leerlingen van het cohort dat uitstroomt naar vervolgonderwijs ten opzichte van het percentage dat uitstroomt naar arbeid. Het percentage uitstroom naar vervolgonderwijs is bij deze indicator bepalend.

Uitgestroomd in schooljaar 2023-2024	Aantal leerlingen
Naar vervolgonderwijs	37
Naar arbeid/dagbesteding	16
Totaal	53

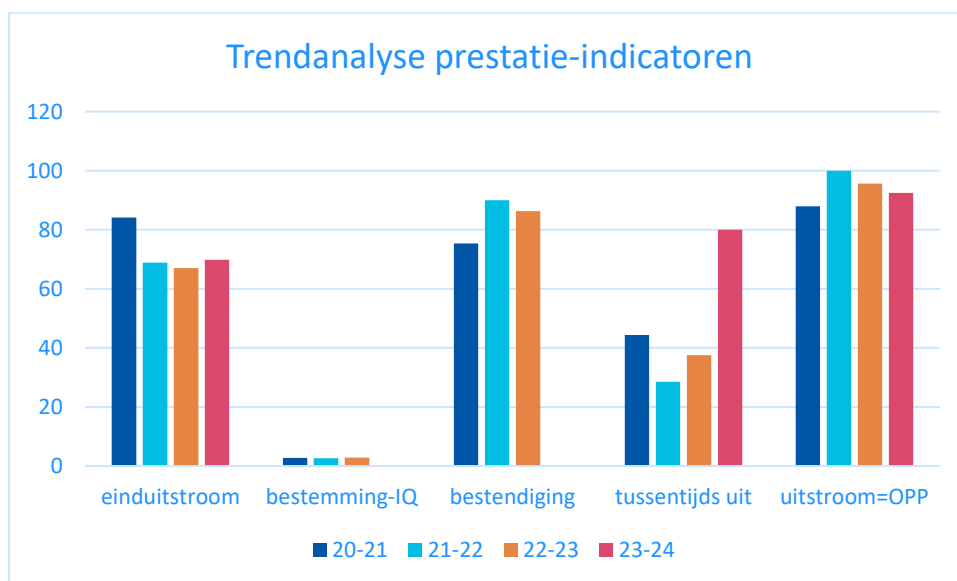
Het percentage leerlingen dat in schooljaar 2023-2024 naar vervolgonderwijs is uitgestroomd op de VSO afdeling van De Buitenhof in Heerlen is 69,8%. Deze ligt daarmee in percentiel 25-50 vergeleken met andere vso's in hetzelfde cluster (4) in Nederland.

uitstroom vervolgond.	25%	50%	75%
Cluster 4	62,37	81,39	95,06
Cluster 3/4	0	3,7	18,41

5.4 Trendanalyse

Onderstaande tabel geeft de resultaten van de prestatieanalyse van de afgelopen vier schooljaren weer.

Indicator	20-21		21-22		22-23		23-24*	
1. Einduitstroom	50-75	84,2% vo	50-75	68,9% vo	50-75	67% vo	25-50	69,8% vo
2. Bestemming-IQ	0-25	8,4-5,7=2,7	0-25	8,4 -5,89=2,57	0-25	8,49-5,6=2,89	n.v.t.	
3. Bestendiging*	50-75	75,44%	75-100	89,95%	75-100	86,3%	-	-
4. Tussentijds uit	75-100	44,4% reg. vo	50-75	28,6% reg. vo	50-75	37,5% reg. vo	75-100	80% reg. vo
5. Uitstroom= OPP	75-100	87,95%	75-100	100%	75-100	95,71%	75-100	92,5%

Uit de tabel en grafiek blijkt dat alle indicatoren vergeleken met de landelijke benchmark over de jaren heen vrij constant zijn. Ongeveer twee derde van de leerlingen die hun voortgezet onderwijs curriculum afronden bij de Buitenhof stroomt uit naar een vervolgopleiding op het mbo. Het gemiddelde IQ- punt en uitstroompunt, en daarmee het verschilpunt, zijn over de jaren ongeveer hetzelfde gebleven. Vergeleken met de rest van de Nederlandse vso's stromen leerlingen de afgelopen jaren naar lagere niveaus uit dan je op basis van hun intelligentie zou mogen verwachten.

Zoals al vermeld in de Inleiding zijn er een aantal wijzigingen geweest in de indicatoren en de verdeling van de normgroepen. Daarom kan er niet altijd een vergelijking worden gemaakt met voorgaande schooljaren. Ook hebben deze veranderingen gevolgen voor de waardering van de indicatoren; zo is het percentage leerlingen dat uitstroomt naar vervolgonderwijs ongeveer gelijk aan de voorgaande jaren, echter door het veranderen van de referentiegroepen in clusters in plaats van IQ- groepen ligt dit percentage voor De Buitenhof dit schooljaar in een lager percentiel (25-50 i.p.v. 50-75).

De tussentijdse uitstroom ligt qua percentage regulier vo fors hoger dan de afgelopen jaren. Hiervoor is geen duidelijke reden. Het lijkt voornamelijk te komen door de samenwerking met reguliere scholen (Bernardinus en Herle College) en leerlingen die de overstap naar vavo (Vista College) maken om de rest van hun deelcertificaten te gaan behalen.

Conclusie en ambities

Samenvattend zijn alle prestatie-indicatoren voldoende vergeleken met de landelijke benchmark en de risico grenswaarden van de inspectie van het onderwijs, die we tot nu toe ook als onze eigen ambitie aanhouden. Volgens het inspectiekader moet minimaal 75% van de leerlingen het uitstroomniveau behalen conform OPP; dit ligt bij De Buitenhof op 92,6% en dus ruim daarboven.

De volgende afspraken ten aanzien van de prestatieanalyse van cohort 2022-2023 zijn in oktober 2023 gemaakt tijdens het opbrengsten overleg met het managementteam: (bespreking van resultaten 2023-2024 volgt in oktober 2024)

Interventies/afspraken 2023

Interventie/afpraak	Actie
Onderzoeken onderwijsaanbod op VSO Leer ten aanzien van leercompetenties, sociale competenties en betrokkenheid/ motivatie, max. voorkomen switch van vmbo- leerlijn naar voorbereiding op Entree of arbeid bij leerlingen met gem. tot bovengem. IQ	Tijdens evaluatie jaarverslag besproken met managementteam; wordt ook binnen teamvergaderingen besproken en tijdens structurele overleggen tussen onder- en bovenbouw over doorlopende leerlijnen.
Samenwerking met Herle College vmbo, vergelijkbaar met de syntheseklassen op het Bernardinuscollege	Loopt
Kwaliteitsmedewerker onderzoekt alternatieven voor intelligentieonderzoek bij leerlingen waarbij dit te belastend en/of niet relevant is voor hun schoolloopbaan	Voorgelegd aan portefeuillegroep Onderwijskwaliteit & Inspectie, vervolgens door GO- raad besproken met inspectie zelf. Dit blijkt landelijke ontwikkeling, waardoor er is besloten IQ- gegevens niet meer op te vragen bij opbrengstbevraging. In plaats daarvan worden scholen ingedeeld op basis van de top 3 aangegeven ondersteuningsbehoeften
Het managementteam onderzoekt of men mogelijk minder voorzichtig en meer ambitieus moet zijn bij het opstellen van de ontwikkelingsperspectieven	Wordt ook opgepakt met CvB.
Het managementteam onderzoekt of leerlingen eerder en meer in hun schooltraject kunnen worden voorbereid/geoefend in vaardigheden die nodig zijn voor terugkeer in regulier onderwijs en de maatschappij	Momenteel wordt een vernieuwd aanbod en methode burgerschap onderzocht.
Manager zorg en onderwijs past CvB- lijst aan, om ervoor te zorgen dat indicator "Uitstroomniveau conform OPP" op accurate manier kan worden gemeten en een adequaat beeld geeft	Aanpassing in CvB- lijst is gedaan

